

Classificatievoorstel: Tricresylfosfaat

samenvatting

Werknemers kunnen tijdens het werk worden blootgesteld aan stoffen die mogelijk schadelijk zijn voor hun gezondheid. Op verzoek van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de Gezondheidsraad beoordeeld of tricresylfosfaat (tricresylphosphate (TCP)) schadelijke eigenschappen heeft die invloed kunnen hebben op de voortplanting.

Dit advies is tot stand gekomen in de Subcommissie Classificatie reproductie toxische stoffen, van de Commissie Gezondheid en beroepsmatige blootstelling (GBBS). Op www.gezondheidsraad.nl staat informatie over de taken van deze vaste commissie van de Gezondheidsraad.

De samenstelling van de subcommissie is te vinden achterin dit advies.

Gebruik van tricresylfosfaat

Tricresylfosfaat wordt gebruikt als vlamvertrager in polystyreen en andere thermoplasten, als PVC-weekmaker, smeermiddel en als hydraulische vloeistof. Het wordt gebruikt in beroepsmatige omgevingen zoals in drukkerijen, in formulering van mengsels en in wetenschappelijk onderzoek. Tricresylfosfaat wordt ook gebruikt als additief in motorolie van vliegtuigen.

Classificeren naar bewijskracht

Bij de beoordeling van effecten op de voortplanting kijkt de commissie zowel naar effecten op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen als naar effecten op de ontwikkeling van het nageslacht. Daarnaast worden effecten op de lactatie (productie en afgifte van moedermelk) beoordeeld en effecten via de moedermelk op de zuigeling. Als er aanwijzingen bestaan dat de stof schadelijke effecten heeft, stelt de commissie voor om de stof te classificeren in gevarencategorieën die aangeven hoe groot de bewijskracht is voor de schadelijke effecten, zie kader. Bij categorie 1 is de bewijskracht het grootst en grotendeels gebaseerd op studies bij mensen (1A) of dieren (1B). Bij categorie 2 is de bewijskracht beperkt en is er sprake van een 'verdenking'. De commissie kan ook adviseren om een stof niet te classificeren omdat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn of omdat de stof waarschijnlijk niet schadelijk is voor de voortplanting.

Een classificatievoorstel zegt iets over de bewijskracht voor de schadelijke eigenschappen van een stof, maar niet over de mate waarin mensen op de werkplek een gezondheidsrisico lopen. Dat hangt namelijk af van de mate waarin mensen op hun werk worden blootgesteld aan de stof. Daar heeft de commissie geen zicht op.

Geraadpleegde onderzoeken

Er zijn geen gegevens beschikbaar uit onderzoeken onder mensen. Met betrekking tot de effecten van blootstelling aan tricresylfosfaat op de vruchtbaarheid is een beperkte hoeveelheid gegevens beschikbaar uit dierstudies. Die gegevens wijzen op een verminderde vruchtbaarheid bij ratten na blootstelling aan tricresylfosfaat. Over de effecten op de ontwikkeling is slechts één dierstudie beschikbaar. De gegevens uit die studie geven aanleiding tot bezorgdheid. Zo werd er een verband gevonden tussen blootstelling aan tricresylfosfaat en een lager lichaamsgewicht van de foetussen. Of er sprake is van een effect op de ontwikkeling is onduidelijk, omdat er ook bij de moederdieren sprake was van een verminderde gewichtstoename.

Er waren geen gegevens beschikbaar om de effecten van blootstelling aan tricresylfosfaat op of via lactatie te beoordelen.

Advies aan de minister

Op basis van de beschikbare wetenschappelijke gegevens adviseert de commissie om tricresylfosfaat:

- te classificeren als een stof die ervan verdacht wordt schadelijk te zijn voor de vruchtbaarheid (categorie 2) en te kenmerken met H361f (verdacht van het schaden van vruchtbaarheid);
- niet te classificeren voor effecten op de ontwikkeling omdat er onvoldoende geschikte onderzoeksgegevens zijn;
- niet te classificeren voor de effecten op of via lactatie omdat er geen onderzoeksgegevens zijn.

Betekenis classificatievoorstellen

In classificatievoorstellen gebruikt de Gezondheidsraad een indeling in gevarencategorieën. De categorieën zijn afgeleid van EU-verordening (EG) 1272/2008 en geven aan hoe sterk de bewijskracht is voor schadelijke effecten.

EU-gevarencategorieën voor reproductie toxische stoffen

- Categorie 1 Kan de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaden (EU-gevarenaanduiding H360)
 - *Categorie 1A* Stoffen waarvan *bekend* is dat zij toxisch zijn voor de menselijke voortplanting (hoofdzakelijk gebaseerd op gegevens bij mensen).
 - *Categorie 1B* Stoffen waarvan *verondersteld wordt* dat zij toxisch zijn voor de menselijke voortplanting (hoofdzakelijk gebaseerd op dierstudies).
- Categorie 2 Kan mogelijk de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaden (EU-gevarenaanduiding H361). Stoffen die ervan *verdacht* worden dat zij toxisch zijn voor de menselijke voortplanting

EU-gevarencategorie voor effecten op of via lactatie

- Kan schadelijk zijn via de borstvoeding (EU-gevarenaanduiding H362). Stoffen waarvan is aangetoond dat zij de lactatie beïnvloeden of die in zodanige hoeveelheden in moedermelk aanwezig kunnen zijn dat er reden is tot bezorgdheid voor de gezondheid van het kind dat borstvoeding krijgt.

Betekenis voor de werkvloer

Werkgevers zijn op grond van de Arbowet wettelijk verplicht om gezondheids- en veiligheidsrisico's van het werken met stoffen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Op basis van de classificatievoorstellen van de Gezondheidsraad kan de minister van SZW besluiten stoffen op te nemen in de officiële lijst van kanker- verwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen.

Op die lijst staan kankerverwekkende en mutagene stoffen in categorie 1A en 1B en voor de voortplanting giftige stoffen in categorie 1A, 1B en 2. Afhankelijk van de classificatie vraagt de wetgever de werkgever aanvullende maatregelen te nemen om de werknemer te beschermen.

U kunt het hele advies downloaden van gezondheidsraad.nl

Deze publicatie kan als volgt worden aangehaald:

Gezondheidsraad. Tricresylphosphate. Evaluation of the effects on reproduction, recommendation for classification

Den Haag: Gezondheidsraad 2023; publicatienr. 2023/17.

Auteursrecht voorbehouden